

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Paraphrasis in Lectionem, Actorum II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

quit. Hæc sunt, quæ hic habere debetis, cuiusmodi & ipse pro vobis habuit. Nec est, inquit discipulus maior magistro suo nec seruus melior Domino suo. At verò cum vita præfens finita fuerit, discernet mirabiliter inter vos qui hic vixistis in luctu, & inter eos qui hic vixerunt iuxta desideria sua, Dominus noster Iesus Christus. Qui vtinam det nobis Spiritum suum, quo doceamur & inducamur in omnem veritatem: ipso nos consolante, qui cum Filio & cum Patre vnus Deus benedictus in secula, Amen.

IN SANCTISSIMA SOLENNITATE PENTECOSTES Lectio loco Epistolæ. Actorum II.

DUM complerentur dies Pentecostes, erant omnes discipuli pariter in eodem loco. Et factus est repente de caelo sonus, tanquam aduenientis spiritus vehementis, & repleuit totam domum, ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispersa lingua, tanquam ignis, sedens super singulos eorum. Et repleti sunt omnes Spiritu sancto, & coeperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in Hierusalem habitantes Iudei, viri religiosi ex omni natione, quæ sub caelo est. Facta autem hac voce conuenit multitudo, & mente confusa est, quoniam audiebat vnusquisque lingua sua illos loquentes. Scrupabant autem omnes & mirabantur, adinuicem dicentes: Nonne ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilæi sunt? Et quomodo nos audimus vnusquisque linguam nostram, in qua nati sumus? Parthi & Medi, & Elamici, & qui habitant Mesopotamiam, Iudeam, & Cappadociam, Pontum, & Asiam, Phrygiam, & Pamphyliam, Egyptum & partes Lybiae, quæ est circa Cyrenen, & aduene Romani: Iudei quoque & Proseliti, Cretes, & Arabes, audimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei,

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

IN veteri lege olim solennitas Pentecostes quinquagesimo die post Pascha seruabatur, hoc est, post Phasæ immolatum, modo, & more Iudeorum. Illi enim Pascha seu Phasæ comedebant quinta feria ad vespèram, & inde quinquagesimo die, qui itè ad feriã quintam cadebat, seruabant Pentecosten septem diebus, quo legis diuinæ datione susceptionemq; rememorabant. Tunc enim à Domino Moses Dei digito conscriptã accepit legem in tabulis lapideis. Nos verò Christiani, qui propter Dominicam resurrectionem Pascha in Dominica seruamus, quinquagesimo post hunc die seruamus quoq; Pentecosten missionem Spiritus sancti recolectes, quem Apostoli hoc die & alij multi credentium receperunt, qui legem gratiæ Euangelicæ ac charitatis electis suis scribit in tabulis cordis carnalibus. Itaque dum complerentur, hoc est dum agerentur dies Pentecostes, seu cum adhuc durarent, erant omnes discipuli in eodem loco. A die nanque Dominicæ ascensionis in cælum, residebant Apostoli discipuli quæ in loco illo simul, vbi cenam Dominicam fecerant, vbique Christus à mortuis resurgens apparuerat

Exod. 16. 22.
Deuter. 6.
Leuit. 1.
Numer. 9.

Pentecoste
qualis in lege
solennitas.

Exod. 31.

10an. 20.
Luca. 24.

GGG ruerat

Math. 7.
Luc. 23.

Apost. 1.

Math. 3.

Marc. 1.

Luc. 23.

Ioan. 1.

Spiritus san-

ctus cur ap-

paruerit A-

postolis in

linguis igne-

is & alijs

signis.

Ester. 3.

2. Para. 10.

3. Esdr. 1.

Idiomate

quoniam A-

postoli lo-

quebantur.

ruerat, ostendens eis manus & latus. Præceperat enim illis Dominus ascen-
surus in cælum, ut sederent in ciuitate expectantes quousque virtute induerentur ex alto. Erant quoque femina inter eos Deo deuota, quæ Christum olim secuta fuerant prædicantem, inter quas beatissima virgo Maria Iesu mater, ut sol splendens inter astra, rutilabat. Illis itaque in oratione sedentibus seu quiescentibus, factus est subito sonus quidam de cælo, tãquam aduenientis spiritus vehementis, hoc est, non aliter quàm si ventus audiretur impetuofus cum grandi tonitru & vehemens, & repleuit sonus ille totam domum, vbi Apostoli residebant. Apostolis autem & his qui simul aderant, qui simul centum & viginti ferè numero erant, apparuerunt lingue igneæ multifariam diuisæ, sedique spiritus ille sanctus ac vehemens, qui in his exterioribus signis in discipulos missus ac inuisibilis aduenerat, supra singulos eorum: significans per externam apparitionem & quietem, quam suauiter cordibus eorum illapsus insideret, quemadmodum olim in Christum in specie columbæ descendit, sedique super eum. Neque enim erant hæc signa externa Spiritus sancti, sed sub his signis visibilis, inuisibilis, inuisibiliter illabebatur. Adduntur autem hæc visibilia signa, quibus Spiritus sancti prædicantiumque proprietates significentur, puta ut Apostoli significarentur legem igneam, id est, charitate ardentem, igneo corde, & feruente spiritu, linguis quoque Dei amore ignitis ad accendendos alios prædicare. Et repleti sunt omnes Spiritu sancto. Non dubium est ante quod hanc horam plenos fuisse Spiritu sancto Apostolos. Quapropter intelligendus est Spiritus sanctus non modo cecepisse Apostolorum credentiumque fieri inhabitator, nec sua dona nunc inchoasse, sed multiplicasse, auxisse atque cumulasse. Impleri quippe Spiritu sancto, ceperunt loqui varijs linguis, & omnium gentium idiomata proferre, intelligereque quomodo illos non docuerat ars, aut vsus aut studium, sed quomodo Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Habitabant autem tunc in Hierusalem viri nonnulli religiosi, hoc est, pijs ac Deo deuoti. Iudæorum enim multi ex omni penè natione quæ sub cælo est, qui olim ex Israel & Iuda in captiuitatem abducti fuerant, & in Assyrios, in Medos, in Chaldæam, in Aegyptum, in alias quoque nationes translati. Hi autem nonnulli saltem ex ipsorum posteritate nati redierunt Hierusalem, regis Persarum Cyri facultate sibi redeundi accepta, vbi veri Dei erat templum ac cultus, & pro deuotione ibi habitauerunt. Facta autem hac voce, vel Apostolorum loquentium varijs linguis mirabiliter resonante: aut facta hac voce, hoc est, sono spiritus v. vehemens, qui circa templum audiebatur, conuenit multitudo vndique accurrens, & mente turbata est, ac admirans in stuporem veris, quoniam audiebatur vniuersisque lingua sua illos loquentes. Apostoli enim vna Hebræa (quamuis omnium callerent donante Spiritu sancto linguas) loquebantur: quæ tamè in singulorum auribus iuxta modum patrij sui idiomatis sonabat. Vno itaque Apostolo loquente linguam Hebræam, putabant singuli illos sua propria lingua loqui, quia ita suis hæc auribus insonabat ut propria. Scrupabant autem omnes & mirabantur colloquentes. Noane omnes hi qui colloquuntur, puta Apostoli Galilæi sunt? Et quomodo illis loquentibus vniuersis vnusquisque linguam nostram in qua nati sumus? Videlicet Parthi &

Medi.

Mædi & Elamitæ, ex regione Elam sic dicti. Et qui habitant Mesopotamiam, Iudæam, qui scilicet de tribu erant Iudæ aut Benjamin. Cappadociam, Pontum & Asiam, Aegyptum & partes Libyæ, quæ est circa Cyrenen, & ad terram Romani, Iudæi quoque sic nati, & Profelyti, id est, ex alia natione, hoc est, ex Gentibus ad Iudaismum conuersi. Cretes quoque & Arabes, audiuimus eos loquentes nostris linguis magna ac mira opera Dei, puta Christi resurrectionem gloriosam, ascensionem. Circa harum autem Gentium nationum quæ aut distinctiones, aut situs terrarum præter nomina hic præteritum dum iudicauimus, quia nulla inde vobis sequitur utilitas, tamen si vos docerem quæ hæc illave regio foret. Nam cum omnia audissetis, nihil audissetis, nihil quod edificaret, reciperetis. Hoc igitur satis sit dictum, quod totum intelligatis, nempe: ex omnibus, hoc est, ex valde multis variarum linguarum nationibus viros ibi adfuisse, qui dum Apostolos audirent, suis illis, hoc est, auditorum linguis quas intelligebant, putabant locutos fuisse, puta vt Parthi Parthicam, Mædi linguam Mædorum, Mesopotamii illius populi se audire putarent linguam. Quod quomodo fieret, ignorantes suspcebant.

EXEGESIS EVANGELII IN SOLENNITATE Pentecostes, Joannis XIII.

In vltima cena quam cum discipulis suis Dominus seruauit, cum diceret hæc verba: *Adhuc modicum, & mundus me non videt: vos autem videtis* Ioan. 14. me (loquebatur autem de visione fidei, & cognitione diuinorum) quia ego *vos viuisti*, vita scilicet gratiæ & supernaturali, quæ vita mundo, id est, amatoribus & filiis huius mundi deest, nec inuenitur ab eis. In illo die (inquit) vos cognoscetis, quia ego sum in Patre meo, & vos in me & ego in vobis. Hoc erat futurum post receptionem Spiritus sancti, cuius virtute Lucæ 24. induci, tantaque plenitudine charitatis confirmati fuerunt, Christoque uniti, vt ab eodem haudquaquam poterant excidere. Tunc enim cognouerunt Christum, quia eiusdem, vt ante dixi, potestatis esset cum Patre, & semper secum maneret. Vbi, inquit, aut vnde eum cognouerunt? Inde certè, quod vbi Apostoli cognouerint Christum glorificatū. continuam eius sentirent auxiliorum presentiam, viderent suos inimicos reprimi, se florere signis & virtutibus, audenterque Christo testimonium ferre, per suam prædicationem indices plures ad Christum conuertere, & inter nullas molestias sese contristari, hæc certissima diuinæ presentie erant indicia. Hæc verba audiens Iudas, non ille Ischariotes, sed Christi consobrinus ex humilitate admiratus causam, quare discipulis tantum suis se Dominus Ioan. 14. manifestaturus, non mundo, Dominum interrogauit, dicens: *Dominus, quid factum est, id est, quæ est causa, qui a manifestaturus es tuis, in nobis, & non mundo?* Christus autem causam diciturus huius manifestationis, quare discipuli discernantur à mundo, infert quod sequitur Euangelium.

Si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum.

Vt ante dixi, cum Iudas Thadæus quare mundo se non esset manifestaturus,